

новелата на Иоанъ Цимиския (972—975) за митото върху робето сжщо се споменува и за българи търговци на робе⁵⁹. Ако се прѣдположи и се приеме, че първоначално робството не било извѣстно на българитѣ, тѣ пакъ непрѣмѣнно би се запознали и си служили съ него, слѣдъ като се настанили на Балканския полуостровъ и встѣпили въ сношения съ византийцитѣ, а особено слѣдъ покрѣстването имъ. Христианството възъ основа на учението на свещеното списание е проповѣдвало, че всички люде сж братя и равни. Но това равенство било повече отвлѣчено и равенство прѣдъ Бога и на небото. То въ общественя животъ не се прилагало. Людскитѣ отношения и слѣдъ христианството се уреждали пакъ възъ основа на римското право, което признавало робството за обикновенъ социаленъ институтъ и робето считало за вещи и обикновена собственостъ. Христианството, подпомогнато и отъ учението на арийцитѣ за правото, дѣйствително доста много помогнало, за да се признае личността и достойнството на човѣка, но да махне робството не могло, нито пъкъ се стремѣло къмъ това. Робството било унищожено и прѣмахнато само отъ високото културно развитие на арийскитѣ народи. Въ христианска България робството сжществувало както и по-рано и ще да е било разпространено колкото и въ Византия. Въ българскитѣ прѣводи на грѣцкитѣ църковни и граждански закони, както и въ българскитѣ компилации отъ сжщитѣ закони сж прѣведени и възпроизведени всички законопостановления за робето. Въ нѣкои статии отъ Законъ соудный людьмъ продажбата на прѣстѣпника се прѣдвижда като наказание за извършеното отъ него прѣстѣпление, до-

бѣеть его столько, сколько ему угодно; если же рабъ встаетъ прежде чѣмъ получилъ на то позволеніе, то лишается жизни“.

⁵⁹ Zachariae v. Lingenthal. Jus graeco-romanum, III, 303.